

## Toimenpidevaatimus koskien Finavian Savonlinnan lentokentän hulevesien johtamista ja ympäristölupaa

37/58.581/2020

RAKYL § 52

### Selostus:

Savonlinnan lentoasema sijaitsee Savonlinnan kaupungin kiinteistöllä RN:o 740-533-2-33. Kiinteistön omistaa ja lentokentän toiminnasta vastaa Finavia Oyj. Lentokentällä on voimassa oleva ympäristölupa (19.8.1998, Dnro 0596Y0156), ja ympäristölupaa valvoo Etelä-Savon ELY-keskus.

██████████ on toimittanut 5.12.2019 Etelä-Savon ELY-keskukselle tarkistuspyynnön Savonlinnan lentokentän vesistä. ELY-keskuksen sähköpostitse 23.12.2019 annetun vastauksen mukaan lentokentän pitäjä tekee vuosittain velvoitetarkkailua kahdesta ojapisteestä sekä kolmesta järvipisteestä (Pellosjärvi 1 ja Kuhajärvi 2). Lisäksi ELY-keskus tulee ottamaan tarkistusnäytteet ojista keväällä ja järvis-  
tä kesällä.

Lentokentän voimassa olevan ympäristöluvan kertoelmaosassa kerrotaan, että kiitotien eteläreunan salaojastot johtavat osin neljän imeytysojaston kautta eteläpuoliseen Pellosjärveen ja kiitotien pohjoisreunan salaojastot osin ponttipatojen kautta pohjoispuoliseen Kuhajärveen.

Kiitotien liukkaudentorjuntaan käytetään ureaa ja lentokoneiden jäänestoon propyleeniglykolia. Luvan myöntämisen jälkeen on kiitotien liukkaudentorjunnassa siirrytty käyttämään formiaattia. Ympäristöluvassa ei ole annettu määräyksiä vesien käsittelystä ja johtamisesta.

Pellosjärvi on tyypiltään matala humusjärvi ja sen rehevyys on luokassaan keskitasoa. Pellosjärven tila on luokiteltu hyväksi. Kuhajärvi taas on tyypiltään vähähumuksinen keskikokoinen järvi ja sen luokitus on tyydyttävä ajoittaisesta leväkasvustosta johtuen.

Pellosjärven veden fosforipitoisuus on ollut ajanjaksolla 1975 - 2015 keskimäärin 0,02 mg/l ja klorofyllipitoisuus kesällä keskimäärin 12 mg/l. Pitoisuuksissa ei ole havaittavissa selviä trendejä.

Kuhajärven valuma-alue on 9 km<sup>2</sup>. Alueella esiintyy kohtalaisesti turvemaita ja peltoviljelyä. Myös metsienkäsittely alueella on ollut voimakasta.

Kuhajärven veden fosforipitoisuus on samalla ajanjaksolla ollut keskimäärin 0,015 mg/l ja typpipitoisuus keskimäärin 450 mg/l. Kuhajärvessä voidaan havaita fosforin osalta lievä kasvava trendi. Kuhajärvessä on esiintynyt leväkukintoja 3 - 5 vuoden välein.

Kummassakaan järvessä ei ole havaittu happikatoa pohjan läheisessä vedessä, joten järvien sisäisellä kuormituksella ei liene ollut vaikutusta fosforipitoisuuksiin.

Lentokentältä tulee ympäröiviin vesistöihin lähinnä typpeä sekä happea kuluttavaa kuormitusta. Biologisen tuotantokyvyn suhteen järvet ovat fosforirajoitteisia, mikä tarkoittaa sitä, että typen lisääminen veteen ei lisää esim. levien kasvua. Hapenkulutuksen lisäys on siinä määrin vähäistä, ettei hapettomuutta ja siten sisäistä kuormituslisäystä järvissä ilmene. Kuhajärven vedenlaadun muutokset liittyvät mitä todennäköisimmin alueen maankäyttöön sekä muuttuneisiin sadantaja valuntaolosuhteisiin yleisemmin.

Etelä-Savon ELY-keskuksen vastaus on kokonaisuudessaan esityslistaliitteenä A.

-----

██████████ on toimittanut 17.1.2020 kesämökkiläisten valtuuttamana ympäristölautakunnalle ja ympäristöpäällikölle toimenpidevaatimuksen Savonlinnan lentokentän viereen syksyllä 2019 kaivetuista massiivisista ojista ja ojavesien johtamisesta suoraan Pellosjärveen, josta on Taipaleenjokea pitkin suora virtaus Kuhajärveen. Lisäksi kentältä laskee suoraan Kuhajärveen kolme ojaa.

Vaatimuksena on, että valvovat viranomaiset selvittävät, onko alueelle tehty toimenpiteet tämän päivän lakien ja asetusten mukaiset, kun lentokentällä muodostuneet hulevedet johdetaan avo-ojia pitkin suoraan alapuoliseen vesistöön.

Lentokentän ympäristölupa on Etelä-Savon ympäristökeskuksen antama vuonna 1998. ██████████ mukaan lupa on vanhentunut. Vaikka luvassa edellytetään, että lupaehtoja on tarkasteltava 5 vuoden välein, tämä toimenpide on ilmeisesti laiminlyöty vesien johtamisen osalta.

██████████ mukaan lupaehtojen on oltava sellaiset, ettei alueen alapuoliselle vesistölle aiheuteta enää lisää haittoja. Järvissä jo havaitut lisääntyvät sinilevähaitat on saatava kuriin, koska mitä ilmeisemmin happikato niitä ruokkii. Asia on havaittavissa lentokentällä käytettyjen kemiallisten aineiden käytöstä tehdystä selvityksestä.

Noin kolmen viimeisen vuoden aikana Kuhajärven vedenlaatu on hei-

kentynyt huomattavasti sinilevähaittojen vuoksi eikä vettä voi käyttää talousvetenä, kuten vuonna 1999.

Savonlinnan kaupungin taholta on esitetty läheistä Seppäharjua pohjaveden ottamisalueeksi. Seppäharju sijaitsee noin 1 km päässä lentokentästä. Tästä syystä vaatimus on, että pelkkä järvien pintavesitutkimus ei enää riitä vaan tutkimus on katettava myös pohjavedet ja kaikki alueen järvet.

Lisäksi lentokentältä on estettävä kaikkien hulevesien pääsy järviin ja järvien vesien tilan parantamisesta on huolehdittava.

██████ toimenpidevaatimus on kokonaisuudessaan esityslistaliitteenä B.

-----

Ympäristöpäällikkö on pyytänyt 27.1.2020 ██████ toimenpidevaatimuksesta Etelä-Savon ELY-keskuksen lausunnon ja kiirehtinyt lausunnon antamista 20.2.2020 korostaen, että nyt lausuntoa pyytää viranomaisen kirjallisesti asiakirjasta (aiempi lausunto lienee annettu ilman asiakirjaa kansalaisen yhteydenoton perusteella). Ympäristöpäällikkö on lähettänyt 20.2.2020 ELY-keskukselle toisella sähköpostilla valokuvia tehdyistä ojan kaivuista.

ELY-keskuksen 25.2.2019 antaman lausunnon mukaan ympäristöluvassa ei ole annettu varsinaisia lupamääräyksiä lentokentän kuivatusojavesien johtamista ympäröiviin järviin. Lähtökohtaisesti maanomistaja saa ojittamalla kuivattaa kiinteistöään.

Lentokentän toiminnan varmistamiseksi ja vaaratilanteiden ehkäisemiseksi tulee lentokentän kuivatusjärjestelyjen sekä liukkaudentorjunnan olla tehokkaita. Ojittamista säädelään Vesilain 5 luvussa. ELY-keskus katsoo, että nyt tehty ojien kunnostaminen ei edellytä vesilupaa, ympäristölupaa tai ojitustoimitusta.

ELY-keskus katsoo, että lentokentän ympäristölupaa ei ole tarpeen tarkistaa lentokentän hulevesien johtamisen tai ojien kunnostamisen vuoksi. Myöskään lentokentän velvoitetarkkailuohjelman muuttamiseen ei ole tarvetta. Seppäharjun pohjaveden laatua seuraa Savonlinnan Vesi.

Lentokentällä käytetyillä jäänesto- ja liukkaudentorjuntakemikaaleilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta Kuhajärven tilaan. ELY-keskus ei näe perusteita lentokentän pitäjän velvoittamiseen Pellosjärven tai Kuhajärven kunnostamiseen.

ELY-keskus tekee valvontaohjelman mukaisen tarkastuskäynnin Sa-

vonlinnan lentokentälle keväällä 2020. **ELY-keskus pyytää Finavia Oyj:ltä selvityksen tehdyistä ojituksista ja mahdollisuuksista rajoittaa hienoaineksen kulkeutumista ojien kautta järviin.** Lisäksi on syytä arvioida tarvetta Taipaleenjoen virtauksen parantamiseen.

Etelä-Savon ELY-keskuksen lausunto on kokonaisuudessaan esityslistaliitteenä C.

(Valmistelu: ympäristöpäällikkö Matti Rautiainen, puh. 044 - 417 4685)

### **Vs. ympäristöpäällikön esitys:**

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää edellyttää, että **Finavia Oyj esittää 31.12.2020 mennessä** toimivaltaiselle ympäristölupaviranomaiselle Savonlinnan lentokenttää koskevan **ympäristölupahakemuksen** voimassa olevan ympäristöluvan (19.8.1998, Dnro 0596Y0156) tarkistamiseksi.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain 186 §:n perusteella **ympäristöluvan muuttamisasian voi laittaa vireille:**

- 1) asianosainen
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö;
- 3) toiminnan sijaintikunta;
- 4) valtion valvontaviranomainen sekä **toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.**

Savonlinnan lentokentän ympäristölupa on poikkeuksellisen niukka, vain yksi lupamääräys. Lupa ei ole linjassa vastaavien muiden lentokenttien ympäristölupien kanssa. Luvassa ei täyty toiminnan vaikutuksen kokonaistarkastelu. Kyse ei ole pelkästään lentokentän kuivausvesistä vaan myös kiitoradan ja huoltoalueen kemikaaleja sisältävien vesien johtamisesta Pellosjärveen ja Kuhajärveen. Luvan myöntämisen jälkeen on kiitotien liukkaudentorjunnassa siirrytty käyttämään formiaattia, jolla on erilainen ympäristövaikutus kuin urealla. Huoltoalueella lentokoneiden jäänestoon käytettävää propyleeniglykolia joutuu myös ympäristöön. Mikäli em. kemikaalit olisivat ympäristölle haitattomia, ei olisi tarvetta niiden vuosittaisten käyttömäärien raportointiinkaan eikä velvoitetarkkailulle kahdesta ojapisteestä sekä kolmesta järvipisteestä (Pellosjärvellä yksi ja Kuhajärvellä kaksi pistettä).

Lentokentällä on myös huoltokaluston polttoaineen tankkauspiste, jolle ei ole annettu lupamääräyksiä. Luvan myöntämisen jälkeen lentokenttä on liitetty Savonlinnan Veden vesijohtoon ja viemäriin, joka on vähentänyt saniteettijätevesistä peräisin ollutta kuormitusta Pellosjär-

veen ja edelleen Kuhajärveen. Toisaalta viemäri mahdollistaisi myös huoltoalueelta tulevan kemikaalikuormituksen vähentämisen ympäristöön. Toinen luvan myöntämisen jälkeen tapahtunut myönteinen seikka on lentokonekaluston melupäästöjen vähentyminen meluisimpien konetyyppien poistuttua EU-alueen liikenteestä.

**Päätös:** Esitys hyväksyttiin.

Toimenpiteet: Finavia Oyj  
Tiedoksi: Etelä-Savon ELY-keskus

